

KARANTINDAN KEYIN O‘Z - O‘ZINI IZOLYATSIYA QILISH YOKI AMERIKA TA'LIMIGA NAZAR (pedagogik qarash)

Toichiyeva Inobat

Shayxontohur tumani kasb-hunar maktabining

Kimyo fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Amerika ta'lim tizimining asosiy qonunlarini, yuqori ta'limning (kollej va universitetlar) tuzilishlarini, ta'limning sifati va muammolari tushuntiriladi. Amerika ta'lim tizimida o'qishga qiziqishda bo'lgan yosh avlod hayoti, yuridik shaxslar va sotsial muammolarni ham keng ko'rib o'rganib chiqishini guvohi bo'lishimiz mumkin.

Kalit so'zlar: Sayyora, AQSH, Xitoy, Hindiston, masofaviy o'qitish, bilimlarni gamifikatsiya qilish, bulutli texnologiyalar, kengaytirilgan / virtual haqiqat, sun'iy intellekt

Hayotda bo'lgani kabi, hamma narsa kutilmaganda sodir bo'ldi. Bir kuni butun Sayyora uyg'onib, jiddiy muammoga duch keldi-mo'rt inson hayotini qanday himoya qilish kerak? Biz chegaralarni bosib o'tishga va dunyoni o'z chegaralaridan tashqarida o'rganishga shunchalik uzoq vaqt intildikki, biz o'z hayotimizni va yaqinlarimizni mikroskopik virusdan saqlab qolish uchun na ruhiy, na jismonan o'z uylarimiz ichida yopilishga tayyor emas edik.

Ammo bu juda yomonmi – virusli epidemiyaning oqibatlari? Bir tomondan, bu iqtisodiyotga eng katta zarba. Aksariyat mamlakatlar chegaralar va konsulliklarni yopishga, butun dunyo bo'ylab o'z fuqarolarini chaqirib olishga, aeroportlarda qat'iy nazoratni joriy etishga, xalqaro reyslarni bekor qilishga, ofislarni, odamlar, maktablar, bog'lar, universitetlarning ommaviy ishtirok etadigan joylarini yopish to'g'risida orderlarni qabul qilishga majbur. Boshqa tomondan, ko'plab ekologik bo'lmagan korxonalar va bizneslarning to'xtab qolishi va atrof-muhitni faol ifloslantiruvchi transport vositalarining etishmasligi tufayli havo va suv tozalandi. Bir tomondan, minglab odamlar daromadsiz qolishdi, korxonalar har kuni katta yo'qotishlarga duch kelishmoqda, boshqa tomondan, davlat aholi va korxonalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda: mobil tarqatish punktlarida har kuni issiq ovqatlanishdan tortib, bepul tibbiy yordam, dori-darmonlarni taqdim etish va pul mablag'larini qaytarib berish va uy-joy uy-joy uchun pul to'lay olmaydi.

Shunday qilib, dunyodagi ta'lim tizimining beshta asosiy tendentsiyasi.

Masofaviy o'qitish: AQShdagi 20 million oliy o'quv yurtlari talabalarining 34 foizi kamida bitta mavzuni masofadan turib oladi. Jami talabalarning 15% masofadan

turib to'liq o'qitiladi. Qizig'i shundaki, o'qish darajasi qanchalik baland bo'lsa, talabalar internetga shunchalik ko'p kirishadi. Masalan, masofaviy magistratura dasturlarida bakalavriat dasturlariga qaraganda ko'proq talabalar bor va xususiy ta'lim muassasalarida 10 talabadan 7 nafari onlayn magistraturada tahsil oladi. Ta'sirli!

Ma'ruzalarda, o'qituvchilar va sinfdoshlar bilan uchrashuvlarda jismoniy ishtirok etishning ahamiyati haqida nima deyishidan qat'i nazar, zamonaviy hayotning tezligi va texnologiyalarning jadal rivojlanishi buning aksini xalqaro miqyosda isbotlaydi. Fevral oyida Xitoy ta'lim vazirligi mamlakatda bakalavrlar uchun 12 ta va oliy kasb-hunar ta'limi darajasida 18 ta fanni qamrab olgan 24000 ta bepul oliy ta'lim kurslarini taqdim etadigan 22 ta onlayn platforma mavjudligini e'lon qildi. Sanoat mutaxassislarining prognozlariga ko'ra, 2021 yilga kelib Hindistonda onlayn kurs ishtirokchilari soni 10 millionga etadi, shahar va shahar atrofi hududlarida talab yuqori bo'ladi.

Bilimlarni gamifikatsiya qilish: Mutaxassislar va havaskorlarning ta'kidlashicha: butun sanoat dunyoda jadal rivojlanmoqda – o'quv o'yinlari. Bilimlarni gamifikatsiya qilish-maktab fanlarini o'yin ichiga joylashtiradigan va shu bilan bugungi kunda eng istiqbolli tendentsiyalardan biri bo'lgan g'ayrioddiy tajribani yaratadigan dasturlarni yaratish (ajoyib o'yin filmini eslaysizmi?). O'yinlar har doim o'rganishning ajralmas qismi bo'lib kelgan, ammo texnologiya va elektron qurilmalarning o'sishi ularni alohida ta'lim sanoatiga aylantirdi. O'yin pedagogikasi maktab mavzusini tushunish va eslab qolish uchun maqsadlarni izchil belgilash va vaziyatlarni takrorlashdan foydalanadi. O'yinda bo'lgani kabi, talabalar bir darajadan ikkinchisiga o'tib, bilim va tajribaga ega bo'ladilar.

Buning sababi shundaki, o'yin kognitiv jarayonni rag'batlantirish orqali ham hissiy, ham ijtimoiy ishtirok etadi. O'yinning kaliti - "g'alaba qozonish" uchun etarlicha oson bo'lgan, ammo uni ishga tushirish uchun etarlicha qiyin bo'lgan vazifalarni yaratish. Hatto muvaffaqiyatsizlik ham o'yinning "koinotida" jozibali, chunki o'yinchilar agar ular urinishni davom ettirsalar, ular oxir-oqibat mahoratni egallashlarini va darajani engib o'tishlarini tushunishadi. Shunday qilib, o'yinga asoslangan o'rganish talabalarni o'rganishga va keyin o'yin ko'nikmalarini hayotda qo'llashga undaydi.

Bulutli texnologiyalar: Bulutli texnologiyalar allaqachon biznesga arzon ma'lumotlarni saqlash, dasturiy ta'minotni joylashtirish va vaqtinchalik ulanish imkoniyatlarini olib keldi. Endi o'qituvchilar uning afzalliklarini ko'rishmoqda. Masalan, talabalar va o'qituvchilar jadvalga, uy vazifalariga, bulutda saqlanadigan hujjatlarga kirishlari mumkin. Talabalar testlarni topshirishlari yoki loyihalarni masofadan turib, istalgan joyda – uyda, minglab kilometr uzoqlikda, ta'tilda yoki kasallik paytida, internetga ulangan joyda bajarishlari mumkin. Va o'qituvchilar maktabga bog'liq bo'lmagan vazifalarni berishlari mumkin.

Кенгайтirilgan / virtual haqiqat: Ar/VR (Augmented / Virtual Reality) bilim olish jarayonida qo‘shimcha o‘quv materiallari orqali talabalar atrofida katta dunyo yaratadi ("Pokemon", "matritsa" va "Alita" xayolingizga keladi, bunday o‘yinlarni eslaysizmi?). Masalan, tarix darsida talabalar gadjetlar bilan o‘zaro aloqada bo‘lgan kartalar orqali 3D dinozavr modellarini olish uchun planshetlar va smartfonlardan foydalanishlari mumkin. Gadget kamerasi rasmga yo‘naltirilgan va ekranda uch o‘lchovli model paydo bo‘ladi. Masalan, kimyo darsida talabalar qog‘oz kublarini yasashadi, ular monitorda molekulalar zanjiriga aylanadi va geografiya darsida talabalar uch o‘lchovli ob'ektlarni sinfga olib boradilar, so‘ngra aylanib, ularni o‘rganadilar. Bu tornadolar, vulqonlar yoki hatto DNK bo‘lishi mumkin!

Sun'iy intellekt: AI (sun'iy intellekt) – ta'lim tizimidagi sun'iy intellekt – bu shaxsiylashtirilgan o‘quv maydonini yaratishdir. Bular ovozni taniydigan biometrik gadjetlar, tabiiy nutqni qayta ishlaydigan sensorlar, "aqli" sinf xonalari (bu erda "u"filmini eslash to‘g‘ri!). Sun'iy intellekt davri muqarrar ravishda mashina menejerlaridan tortib hissiyot muhandislarigacha bo‘lgan yangi ish turlarini yaratadi. Muvaffaqiyatga erishish uchun barcha talabalar hech bo‘lmaganda ilg‘or darajada mashinalar qanday ishlashini tushunishlari kerak. Bundan tashqari, menejerlar mashinalar qila olmaydigan narsalarni qilish uchun yaxshiroq jihozlangan bo‘lishi kerak. Sun'iy intellekt biznes tahlilchisi, sotuvchi, kadrlar menejeri va boshqalar kabi an'anaviy kasblarni kuchaytiradi. Bu oldingi chiziqdagi xodimlardan mashinalar bilan o‘zaro munosabatlarning yangi darajasini

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Xaritonov Yu.Ya., Yunusxodjaev A.N., Shabilalov A.A., Nasirdinov S.D. "Analitik kimyo. Analitika". Fan. T.
2. Xaritonov Yu.Ya., Yunusxodjaev A.N., Shabilalov A.A., Nasirdinov S.D. "Analitik kimyo. Analitika". Fan. T.
3. Fayzullaev O. "Analitik kimyo asoslari" Yangi asr avlodi, talab qiladi.
4. Kimyo 7. Toshkent-2009. R.Asqarov, N.X.To‘xtaboyev, K.G'.G'opirov.
5. www.Google.uz
6. www.arxiv.uz
7. www.aim.uz